

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie
Továrenská 7
P.O. Box 18
810 06 Bratislava 16

Bratislava, 18. júna 2009

Vážená pani riaditeľka,

na úvod sa chceme poďakovať za príležitosť podieľať sa na príprave procesu stanovenia metódy pre kalkuláciu cien za služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti v rámci tzv. predkonzultácií, ktoré prebiehali na Telekomunikačnom úrade Slovenskej republiky (ďalej tiež len „úrad“) v prvom štvrtroku tohto roku. Celý proces sme vnímali vysoko pozitívne, so snahou o objektívne stanovenie metódy kalkulácie cien a jej akceptáciu všetkými zúčastnenými stranami.

V nadväznosti na spomenuté predkonzultácie si dovoľujeme týmto listom vyjadriť naše pripomienky k Návrhu rozhodnutia telekomunikačného úradu SR zo dňa 19. mája 2009, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti významného podniku (ďalej len „Návrh“), ktorý nám bol zároveň tým istým dňom aj doručený, a to v rámci národných konzultácií, uskutočňovaných podľa § 10 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Predmetný dokument chápeme ako významný medzník na mobilnom telekomunikačnom trhu a preto máme za to, že je potrebné všetky pojmové a definičné nejasnosti odstrániť už v tomto kroku a zabezpečiť, aby kalkulácia stanovenou metódou bola aj jednoznačne a transparentne vykonateľná.

Z nášho pohľadu predložený dokument obsahuje viacero nejasností a nepresností, rovnako v ňom absentujú niektoré definície, ktoré by jednoznačne určili čo a ako má byť vykonané a v akej forme a štruktúre majú byť údaje predkladané.

Vo všeobecnosti považujeme za nevyhnutné, aby všetky kalkulačné vzorce boli definované nielen slovným vyjadrením, ako je to napríklad v prípade výpočtu Investičných nákladov na strane 2 Návrhu, ale rovnako ako v prípade metódy výpočtu váženého priemeru nákladu kapitálu (WACC) bol vždy uvedený aj matematický zápis a definície vstupných premenných. Týka sa to všetkých dielčích výpočtov nákladov,

stanovenia jednotlivých pomerov prevádzky, stanovenia alokačných kľúčov atď., a najmä výsledného vzorca kalkulácie nákladov na jednotku prenosu.

Tiež by sme radi navrhli ujednotenie používanej terminológie a uvádzali, že do výpočtov budú vstupovať prevádzkové náklady, odpisy investičného majetku (nie investičné náklady) a náklady na vložený kapitál.

Priemerná zostatková hodnota investičného majetku

Výpočet priemernej zostatkovej hodnoty investičného majetku na princípe priemeru piatich hodnôt tak ako je stanovené v Návrhu, nepovažujeme za optimálne, ale naopak priamo v rozpore s princípom vstupu hodnôt do kalkulácie na základe metódy FAHC, kde je požadované vychádzať z údajov účtovnej závierky overenej auditorom. Navrhujeme preto daný vzorec zmeniť nasledujúcim spôsobom

$$NBV_{\text{rok}} = (NBV_{31.12.\text{rok}} + NBV_{31.12.\text{rok}-1})/2$$

$NBV_{31.12.\text{rok}}$ = priemerná zostatková hodnota investičného majetku k 31.12. daného roku

$NBV_{31.12.\text{rok} - 1}$ = priemerná zostatková hodnota investičného majetku k 31.12. predchádzajúceho roku

Vami navrhovaný spôsob výpočtu priemernej zostatkovej hodnoty nie je podporovaný ekonomickými systémami, bol by neodôvodnene prácny a hlavne by nebol overený auditorom.

Priemerná miera návratnosti vloženého kapitálu

S poukazom na spôsob stanovenia WACC (weighted average cost of capital), písomne pripomienkovaný zo strany našej spoločnosti v procese predkonzultácií, môžeme na tomto mieste len zopakovať naše najvýznamnejšie pripomienky, ktoré zatiaľ neboli v texte Návrhu zohľadnené:

- rozhodnutie by malo udávať oficiálne zdroje vstupných údajov, ich aktuálnosť (k akému dátumu boli stanovené),
- rozhodnutie by malo jednoznačne udávať k akému termínu bude hodnota WACC vypočítaná a aká je doba jeho platnosti, resp. by malo exaktne určiť hodnotu WACC, ktorá má byť použitá v kalkuláciách. Pre prípady mimoriadnych stavov, akým je napríklad súčasná svetová hospodárska kríza, absentuje možnosť prehodnotenia používanej hodnoty a stanovenie pravidiel, kedy a za akých podmienok takéto prehodnotenie nastane,
- pripomíname, že počas konzultácií sme dospeli k dohode, že bude použitá hodnota WACC pred zdanením, tak ako je zaužívanou praxou v EÚ,

- s poukazom na § 22 ods. 1, prvá a druhá veta zákona máme za to, že spôsob stanovenia WACC má byť integrálnou súčasťou metódy kalkulácie cien za služby ukončenia volania,
- v procese predkonzultácií bol prezentovaný návrh stanovenia WACC spracovaný externou poradenskou firmou, ktorý vychádzal z existujúcej ekonomickej reality r. 2008. Táto realita sa ale za pomerne krátku dobu s ohľadom na globálnu ekonomickú krízu, ktorá výrazne zasiahla aj Slovensko zásadne zmenila, a to v takom rozsahu, ktorý je inak bežný len v kontexte rokov, resp. niekedy až desaťročí. Znovu preto opakujeme aj na tomto mieste, že tak zásadné zmeny ekonomického prostredia si vyžadujú úpravu stanoveného WACC k času vydania metódy kalkulácie cien.

Tiež by sme radi upozornili na skutočnosť, že vzorec na výpočet WACC uvedený v Návrhu je nám neznámy a takýto vzorec sa neuvádza podľa nám známych podkladov v žiadnom z dostupných odborných zdrojov.

Zo slovnej dikcie Rozhodnutia nie je jednoznačné akým spôsobom je hodnota WACC v kalkulácii nákladov uplatnená. Po prvýkrát je WACC v časti Investičných nákladov jednou zo vstupných premenných kalkulácie nákladov pre každú investičnú skupinu. Druhýkrát je spomínaný ako nástroj na uplatnenie si primeranej miery návratnosti vloženého kapitálu. Z takto formulovanej metódy uplatnenia si primeranej miery návratnosti pri absencii matematickej formuly nie je jednoznačne jasné, na ktoré typy nákladov je možné WACC uplatniť. Považujeme za objektívne správne uplatniť si primeranú mieru návratnosti na všetky typy oprávnených nákladov vstupujúcich do kalkulácie cien. Náš názor podporujú aj rozhodnutia viacerých národných európskych regulátorov, ktorí toto v národných rozhodnutiach umožnili.

Metodika výpočtu

Návrh hovorí o tom, že metodika výpočtu je postavená na zásade, že služba ukončovania volaní z inej siete, ktorá je zostavená v sieti významného podniku je nákladovo ovplyvnená len tými prvkami siete, ktoré sú pri ukončení volania využité (v súlade s príslušnou tabuľkou alokačných kľúčov).

Návrh ďalej konštatuje, že na správne priradenie podielu, ako sa ten ktorý komutačný, prenosový a infraštruktúrny prvok siete priraduje k danej službe slúžia tzv. faktory použitia alebo už spomínané alokačné kľúče. Samotný návrh a ani jeho príloha však takúto tabuľku a ani návod ako by tieto kľúče mali byť stanovené neobsahuje, a to napriek skutočnosti, že potrebné podklady odovzdala v rámci procesu predkonzultácií tak naša spoločnosť, ako aj ostatné podniky pôsobiace na príslušnom relevantnom trhu.

Návrhovaný vzorec na výpočet nákladu na jednotku prenosu

$$N_j = \frac{\sum N}{\sum J}$$

považujeme za neúplný a ťažko aplikovateľný. Návrh síce konštatuje, že jednotka prenosu sa líši od formy poskytovanej služby, neberie však už do úvahy, že samotné jednotky prenosu sa líšia aj tým, ako využívajú jednotlivé prvky infraštruktúry. Jednoduchý pomer sumy nákladov a sumy jednotiek by takto viedol k výraznej deformácii výslednej nákladovej hodnoty. Z tohto dôvodu je potrebné vytvoriť tabuľku prevodu, ktorá jednotlivé jednotky prenosu prevedie na jednotnú unifikovanú jednotku prenosu, za ktorú navrhujeme zvoliť 1 minútu hlasovej prevádzky.

Podnik je podľa Návrhu následne povinný zaslať vykalkulovaný náklad na jednotku prenosu spolu so sumárom alokovaných nákladov, investícií a vloženého kapitálu na výstupnom formulári. Túto formuláciu je potrebné formálne upraviť tak, aby bolo možné ju splniť, a teda dodať očakávané vstupy. Konkrétne navrhujeme danú podmienku upraviť tak, že spolu s vykalkulovaným nákladom na jednotku prenosu je podnik povinný na danom formulári predložiť aj sumár prevádzkových nákladov, odpisov z investícií a nákladov na vložený kapitál.

Nakoľko sa takýto formulár alebo jeho vzor v Návrhu alebo jeho prílohe nenachádza, je potrebné ho súčasne doplniť.

Finálne stanovenie ceny za ukončenie volania v sieti významného podniku

Návrh vo svojom poslednom odstavci finálne popisuje ako bude stanovená výsledná cena za ukončenie volania v sieti významného podniku. Ako výstupný model je zvolená porovnávací (benchmarking) metóda, a to v dvoch krokoch. V prvom ide o porovnanie údajov predložených významnými podnikmi a následne v druhom tiež o porovnanie s cenami v rámci Európskej únie. Je skutočnosťou, že Odporúčanie Európskej komisie zo dňa 7.5.2009 o regulačnom režime pevných a mobilných terminačných poplatkov v EÚ (COMMISSION RECOMMENDATION of 7.5.2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU – ďalej len „Odporúčanie“) počíta v odseku 12 s metódou porovnania cien (benchmark) práve v prípadoch, kedy v prechodnom období zatiaľ nie je pre nákladové stanovenie cien ukončenia volaní aplikovaná metóda LRIC. Samotná výkladová časť Odporúčania však poukazuje na skutočnosť, že aplikovanie metódy porovnávania má výraznú slabinu v prípade, že nie je vhodne zvolená báza voči ktorej sa porovnanie uskutočňuje. Z tohto dôvodu navrhujeme v Návrhu upraviť a doplniť nasledovné časti

- ako a akým spôsobom bude uskutočnené porovnanie predložených údajov významnými podnikmi medzi sebou

- ako a akým spôsobom bude uskutočnené následné porovnanie predložených údajov významnými podnikmi s ostatnými cenami v rámci Európskej únie
- uvedenie oficiálneho zdroja – zvolená báza porovnávania – a časová platnosť údajov porovnávacej bázy
- uvedenie finálnej metódy ako bude stanovená výsledna cena za ukončenie volania v sieti významného podniku.

V súvislosti s budúcim prvým vyhodnocovaním údajov, predložených podnikmi na základe publikovanej metódy kalkulácie cien a ich vzájomným porovnávaním úradom s použitím benchmarkingu najprv na národnej báze a následne aj v rámci EÚ, v oboch prípadoch s cieľom zabezpečiť uplatnenie konceptu efektívneho operátora (odsek 1 Odporúčania) považujeme za osobitne významné zabezpečenie primeraného prechodu zo súčasných samoregulovaných cien za ukončenie volaní na ceny regulované, a to najmä v nasledovných aspektoch:

- a) nezvýšenie cien za ukončenie volaní po zavedení metodiky FAHC,
- b) zabezpečenie postupného odstránenia asymetrie v súlade s recitálom 17 Odporúčania.

ad a) jednou z najvýraznejších výhod doteraz uplatňovanej metódy samoregulácie cien za ukončenie volaní v mobilných sieťach je osobitne po zavedení oddelenej evidencie nákladov spojených so službou terminácie, uplatňovanej od kalendárneho a účtovného roku 2005 vždy spätne k 30. júnu roku nasledujúceho tá skutočnosť, že všetci mobilní operátori, poznajúc náklady spojené s termináciou volaní za predchádzajúce roky a majú tak možnosť primerane a aj pomerne presne predvídať výšku týchto nákladov aj v rokoch nasledujúcich, ako racionálne sa správajúci podnikatelia podnikajúci na liberalizovanom trhu výšku týchto nákladov nepochybne premietli do komerčne dohodnutých cien za ukončenie volaní do svojich mobilných telefónnych sietí.

Máme teda za to, že v súčasnosti dohodnuté a účtované komerčné ceny za služby prepojenia v prípade všetkých troch operátorov zahŕňajú všetky náklady vynaložené na ich poskytovanie, vrátane primeranej návratnosti vloženého kapitálu. Neexistuje teda žiadny dôvod na to, aby tieto komerčne dohodnuté a účtované ceny, tak ako sú uvedené v uzavretých zmluvách o prepojení a ich dodatkoch na rok 2009, resp. roky 2009-2010, boli po zavedení metódy FAHC v prípade ktoréhokoľvek z operátorov zvyšované, čo žiadame z dôvodu právnej istoty pri tak významnej kategórii cien *expressis verbis* doplniť aj do pripomienkovanej záverečnej časti návrhu metódy, týkajúcej sa jej implementácie.

ad b) s poukazom na recitál 17 Odporúčania, kde sa bez akýchkoľvek alternatív veľmi jasne uvádza, že akékoľvek existujúce asymetrie sa majú v stanovenom prechodnom období troch, respektíve najviac štyroch rokov od vstupu operátora na trh (v prípade Telefóniky O2 Slovakia, s.r.o. to bol 2. február 2007) postupne odstraňovať (v anglickom origináli „phasing out“), žiadame úrad v praxi regulačne zabezpečiť, aby ceny

účtované uvedenou spoločnosťou po zavedení nákladovej orientácie cien bezvýhradne a kontinuálne zodpovedali spomenutej povinnosti a aby sa od cien účtovaných našou spoločnosťou neodlišovali o viac ako súčasných 0,0042 €.

Z porovnania odsekov 2 – 10 a 12 Odporúčania je navyiac zrejme, že za regulované ceny sa v zmysle Odporúčania považujú len ceny regulované prostredníctvom jednotne zavádzanej metodiky LRIC, pričom nasadenie LRIC má byť konečným cieľom vo všetkých členských štátoch EÚ, s lehotou do 1. júla 2014 (odsek 12 Odporúčania). Platí totiž, že celá časť Odporúčania začínajúca odsekom 2 a končiaca odsekom 10 kontinuálne na seba odsek za odsekom nadväzuje a celá sa vzťahuje len na nasadenie metodiky LRIC, pričom výsledkom nasadenia akejkoľvek inej metodiky sú v terminológii Odporúčania nie regulované, ale len „dočasné“ ceny (interim prices), ktoré nie sú riešené v rámci ustanovení o LRIC, ale len v prechodných ustanoveniach odseku 12 Odporúčania. Asymetriu pritom Odporúčanie pripúšťa v odseku 10, tzn. len v prípade regulovaných cien = LRIC.

S ohľadom na skutočnosť, že a) v súčasnosti sa na Slovensku zavádza metodika FAHC a s nasadením metodiky LRIC sa do r. 2010 nepočíta, b) Telefónica O2 Slovakia disponuje rovnakými frekvenčnými prídelmi na poskytovanie hlasovej telefónnej služby ako ostatní mobilní operátori, ide v danom prípade navyiac len o teoretickú možnosť.

V minulosti sa vo vzťahu k frekvenčným prídedom v niektorých prípadoch operovalo s argumentom, že Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. je v porovnaní s konkurenciou predsa len znevýhodnená, pretože T-Mobile Slovensko, a.s. disponuje frekvenčným prídedom v pásme 450 MHz a Orange Slovensko, a.s. v pásme 870 MHz. Tento argument ale nie je prinajmenšom vo vzťahu k hlasovej službe relevantný, nakoľko ani jedno z uvedených pásiem sa na poskytovanie mobilnej telefónnej služby nevyužíva.

Ako je zrejme z recitálu 16, iné dôvody asymetrie ako rozdielne frekvenčné prídely neboli v rámci prípravy Odporúčania identifikované, čo je samo osebe s ohľadom na zásadný regulačný význam tohto dokumentu pre celú 27-člennú Európsku úniu a značný objem zdrojov vynaložených na jeho prípravu významné. Existenciu takýchto dôvodov síce Odporúčanie v odseku 10 nevyklučuje, avšak viaže ju výlučne na preukázanie vyšších jednotkových nákladov a nasadenie metodiky LRIC.

Konštatujeme, že vyššie jednotkové náklady s ohľadom na súčasnú absenciu ex ante regulačných povinností na veľkoobchodnom trhu č. 9 voči Telefónike O2 Slovakia a povinnosti nákladovej orientácie cien osobitne predmetná spoločnosť nepreukázala, a to nielen v rámci jedinej pre asymetriu prípustnej metodiky LRIC, ale ani v rámci inej metodiky.

Naopak, použitie metódy benchmarkingu Odporúčanie jednoznačne viaže v odseku 12 len na použitie inej metodiky ako je LRIC. Nakoľko asymetriu pripúšťa Odporúčanie len v rámci LRIC, súčasné použitie benchmarkingu a asymetrie je regulačne vylúčené. Takémuto záveru svedčí aj list Európskej komisie, DG InfoSoc z 24. apríla 2009, ktorý, hoci bol zaslaný ešte pred vydaním Odporúčania, v súlade s týmto neskôr publikovaným dokumentom úrad od uplatnenia asymetrie odrádza a prípadne ju pripúšťa výhradne pri objektívne preukázaných rozdieloch v nákladoch (str. 4 in fine), ktoré úrad k dispozícii nemá.

Napokon aj odhliadnúc od Odporúčania, akokoľvek je regulačne dôležité, neprípustnosť kombinácie benchmarkingu a asymetrie je zrejmá aj z logického výkladu samotného inštitútu benchmarkingu. Nakoľko ERG vydáva len jeden vážený prímer, nie jeden pre etablovaných operátorov a iný pre novšie na trh vstupivších, nemožno asymetriu nijako relevantne benchmarkovať. A nie je to súčasne ani potrebné a vhodné, nakoľko podstatou benchmarkingu nie je preukázanie nákladovosti cien, a teda ani rozdielov v nákladoch jednotlivých operátorov, na to slúžia nákladové metodiky LRIC, FAHC a pod., ale naopak urýchlenie približenia ku konceptu efektívneho operátora v zmysle odseku 1 odporúčania.

S ohľadom na skutočnosti uvedené vyššie a v súlade s s citovanými ustanovenia Odporúčania žiadame úrad pri implementácii metódy kalkulácie cien FAHC a použití benchmarkingu zabezpečiť odstránenie pretrvávajúcej a mimo komerčnej dohody neodôvodnenej asymetrie v mobilných terminačných poplatkoch, uplatňovaných v SR.

Príloha č.1

Samotná Príloha č. 1 je členená do štyroch samostatných tabuliek, ktoré postupne obsahujú

- Č. 1. „Investičné náklady“ na všetky priame sieťové a nesieťové náklady ako aj spoločné a zdieľané sieťové a nesieťové náklady. Spoločné a zdieľané náklady na prepojovanú prevádzku sú alokované na základe vytiaženia jednotlivých sieťových prvkov, pričom ako alokačné kľúče budú použité pomer prevádzky, počet zamestnancov, prípadne odpracované hodiny a budú priradené metódou ABC;
- Č. 2. „Prevádzkové náklady“ iba priame a nepriame náklady na ukončenie volaní v sieti významného podniku alokované alokačnými kľúčmi pomer prevádzky, počet zamestnancov, prípadne odpracované hodiny a budú priradené metódou ABC;
- Č. 3. „Čiastočne oprávnené náklady“ investičné a prevádzkové náklady alokované na službu ukončenia volania v sieti významného podniku podľa v tabuľke stanoveného alokačného kľúča;

- Č. 4 „Neoprávnené náklady“, ktoré v žiadnom prípade nemôžu byť zahrnuté do nákladov na službu ukončenia volania v sieti významného podniku.

Tabuľka Č.1

- je nevyhnutné upresniť kategóriu očakávaných vstupných dát. Navrhujeme formuláciu upraviť spôsobom aby vstupnými údajmi pre danú tabuľku bola celková výška odpisov z investícií v danom roku. Navrhujeme rovnako zmeniť názov tabuľky na „INVESTIČNÉ NÁKLADY – ODPISY INVESTIČNÉHO MAJETKU“,
- je potrebné ku každej položke doplniť krátku definíciu položky,
- vo formulácii “ Spoločné a zdieľané náklady na prepojovanú prevádzku sú alokované na základe vytiaženia jednotlivých sieťových prvkov, pričom ako alokačné kľúče budú použité pomer prevádzky, počet zamestnancov, prípadne odpracované hodiny a budú priradené metódou ABC“ nie je uvedený návod a spôsob, ako a aké kľúče majú byť použité,
- z obsahovej stránky v tabuľke absentujú investície do veľkoobchodného fakturačného systému.

Tabuľka Č.2

- formulácia „...priame a nepriame náklady na ukončenie volaní v sieti významného podniku alokované alokačnými kľúčmi pomer prevádzky, počet zamestnancov, prípadne odpracované hodiny a budú priradené metódou ABC“ neuvádza návod a spôsob, ako a aké kľúče majú byť použité,
- je potrebné ku každej položke doplniť aj jej krátku definíciu.

Tabuľka Č.3

- názov tabuľky navrhujeme zmeniť na „OSTATNÉ OPRÁVNENÉ NÁKLADY“, nakoľko tak ako predchádzajúce tabuľky obsahuje len oprávnené náklady alokované vopred stanoveným kľúčom
- v súlade s rokovaniaми v procese prípravy Návrhu v rámci predkonzultácií by sme radi pripomenuli, že náklady sa priradujú de facto v dvoch krokoch, prvým krokom je uznanie oprávnenosti, resp. neoprávnenosti nákladu alebo pomeru, ktorým bude daný náklad oprávnený (Top-down). V druhom kroku sa tieto náklady priradia k jednotlivým položkám prevádzky, čo v Návrhu zohľadnené nie je, tam oba kroky splývajú, čo vedie k nejasným formuláciám
- je potrebné ku každej položke doplniť krátku definíciu položky.

Položky tabuľky

Náklad	Alokačný kľúč	Pripomenka
Autá priamo súvisiace s termináciou	Pomer prevádzky	Podľa nášho názoru alokovať pomerom prevádzky nie je správne, navrhujeme, aby alokačným kľúčom bol účel použitia a počet automobilov
Počítačové systémy a IT technológie	Pomer prevádzky	Podľa nášho názoru alokovať pomerom prevádzky nie je správne, navrhujeme, aby alokačným kľúčom bolo pracovné zaradenie zamestnancov a ich počet
Kancelárske zariadenia	Odpisy rádiovkej prevádzky	Nie je nám jasné, čo je myslené Odpisom z rádiovkej prevádzky. Tiež tento kľúč nepovažujeme za vhodný.
Povolenie na výstavbu a užívanie prístupových ciest	Pomer prevádzky	Podľa nášho názoru alokovať pomerom prevádzky nie je správne.
UMTS licencie	Podľa využitia siete	Žiadame o upresnenie, ako sa majú UMTS licencie zohľadniť vo výpočte oprávnených nákladov a akým kľúčom majú byť alokované medzi jednotlivé položky prevádzky. „Podľa využitia siete“ je pojem vágny a mohol by viesť k dezinterpretácii.
GSM licencie	Podľa využitia siete	Rovnaká pripomenka, ako k UMTS licenciám
Náklady súvisiace s používaním hmotného investičného majetku	Pomer prevádzky (Podľa investícií)	Žiadame o definíciu (alebo príklad) o aké náklady ide.
Náklady na školenia a kurzy	Pomer prevádzky	Nie je definované aký má mať zvolený kľúč vzťah k danému nákladu. Pomer prevádzky je vhodný na priradenie oprávnených nákladov k jednotlivým druhom prevádzky, avšak nie je definovaný pomer, koľko % z daných nákladov bude považovaných za oprávnené.
Účtovníctvo a audit	Pomer prevádzky	Žiadame o definíciu (alebo príklad) o aké náklady ide. Nie je definované aký má mať zvolený kľúč vzťah k danému nákladu. Pomer prevádzky je vhodný na priradenie oprávnených nákladov k jednotlivým druhom prevádzky, avšak nie je definovaný pomer, koľko % z daných nákladov bude považovaných za oprávnené.

Tabuľka Č.4

- Je potrebné ku každej položke doplniť krátku definíciu položky

Položky tabuľky

Náklad	Pripomienka
Ostatné nepriame sieťové náklady	Žiadame o definíciu (alebo príklad) o aké náklady ide. Tiež by sme radi požiadali o prehodnotenie oprávnenosti tejto nakladovej položky, keďže už z názvu vyplýva, že ide o náklady týkajúce sa siete.
Licencie a implementácia billingových zákazníkov a podporných aplikácií (SW)	Chýba definícia nakladovej položky – nie je známy pojem billingový zákazník, o akého zákazníka ide.
Ostatný CAPEX	Ostatný capex je široký pojem, žiadame o upresnenie vo vzťahu k čomu je ostatný, ideálne je uvedenie príkladu.
Orange FTTH	Navrhujeme predefinovať na „Náklady na optickú infraštruktúru pre poskytovanie vysokorychlostného internetu a ostatných služieb pevných sietí“
Ostatné všeobecné náklady	Rovnaká poznámka, ako k položke Ostatný CAPEX
Ostatné prevádzkové náklady oddelenia starostlivosti o zákazníkov	Žiadame o definíciu, ktoré sú prevádzkové náklady oddelenia starostlivosti o zákazníkov (ktoré predpokladáme patria medzi oprávnené) a ktoré ostatné náklady oddelenia starostlivosti o zákazníkov (ktoré predpokladáme sú zaradené ako neoprávnené).
Doprava, autá	Navrhujeme zaradiť medzi ostatné oprávnené náklady alokované kľúčom účelu využitia
Pohonné hmoty	Navrhujeme zaradiť medzi ostatné oprávnené náklady alokované kľúčom účelu využitia

Na záver si nad rámec jednotlivých účtovných a nákladových položiek uvažovaných v návrhu dovoľujeme upozorniť, že úrad pri stanovení návrhu metódy kalkulácie cien za služby ukončenia volania v protiklade s praxou najskúsenejších národných regulačných úradov Európskej únie vôbec nevyhodnotil pôsobenie sieťových a iných externalít, ako fenoménu s výrazným vplyvom na celospoločenskú hodnotu mobilných elektronických sietí a služieb všeobecne a volaní ukončovaných v týchto sieťach osobitne.

Podľa našich zistení je regulátorom s najväčšími skúsenosťami v oblasti vyhodnocovania sieťových externalít britský OFCOM. V prílohe preto prikladáme stručnú analýzu sieťových externalít z pera profesora Robina Masona, známeho odborníka na teoretickú a aplikovanú mikroekonómiu a člena britskej Competition Commission, úradu s kompetenciou analogickou s Protimonopolným úradom Slovenskej republiky.

Úrad súčasne žiadame o vyhodnotenie sieťových externalít a o zohľadnenie ich vplyvu v návrhu metódy kalkulácie cien za služby ukončenia volaní. V prípade záujmu sme pripravení na tomto vyhodnocovaní participovať rovnako, ako sme participovali aj na procese predkonzultácií o účtovných aspektoch metódy kalkulácie cien.

S pozdravom,

Ing. Ivan Marták
riaditeľ pre stratégiu a regulačné vzťahy
Orange Slovensko, a.s.

Prílohy:

1. Network externalities and mobile termination (Prof. Robin Mason)